

KOMISJA LITUANISTYCZNA PRZY KOMITECIE NAUK HISTORYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIK LITUANISTYCZNY

TOM 7
ROK 2021

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK

KOMISJA LITUANISTYCZNA PRZY KOMITECIE NAUK HISTORYCZNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ROCZNIK LITUANISTYCZNY

TOM 7
ROK 2021

INSTYTUT HISTORII POLSKIEJ AKADEMII NAUK
WARSZAWA 2021

REDAKCJA

Urszula Augustyniak (Uniwersytet Warszawski), Konrad Bobiatyński (Uniwersytet Warszawski), Andrzej Buczyło – sekretarz redakcji (Instytut Historii PAN), Joanna Kunigielis – sekretarz redakcji (Instytut Historii PAN), Jakub Niedźwiedz (Uniwersytet Jagielloński), Andrzej Rachuba (Instytut Historii PAN), Andrzej Zakrzewski – redaktor (Uniwersytet Warszawski)

RADA NAUKOWA

Marek Ferenc (Uniwersytet Jagielloński), David Frick (Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley), Karin Friedrich (Uniwersytet w Aberdeen), Robert Frost (Uniwersytet w Aberdeen), Zigmantas Kiaupa (Litewska Akademia Nauk, Wilno), Margarita Korzo (Instytut Filozofii Rosyjskiej Akademii Nauk, Moskwa), Mathias Niendorf (Uniwersytet w Greifswaldzie), Rimvydas Petrauskas (Uniwersytet Wileński), Krzysztof Pietkiewicz (Uniwersytet Adama Mickiewicza, Poznań), Andrej Radaman (Mińsk), Natalia Starczenko (Narodowa Akademia Nauk Ukrainy), Henryk Wisner – przewodniczący (Instytut Historii PAN, Warszawa)

RECENZENCI

Tomasz Ambroziak (Instytut Polski w Moskwie/Urali), Uniwersytet Federalny, Jekaterinburg, Rosja), Andrzej Betlej (UJ), Krzysztof Boroda (UwB), Waldemar Chorążyczewski (UMK), Marcin Grulkowski (IH PAN), Piotr Jamski (IS PAN), Anna Januszek-Sieradzka (KUL), Tomasz Jaszczolt (IH PAN), Jan Jurkiewicz (UAM), Cezary Kardasz (UMK), Krzysztof Łożyński (UWM), Andrej Macuk (Europejski Uniwersytet Humanistyczny, Wilno), Henryk Palkij (UJ), Siergiej Polechow (Rosyjska Akademia Gospodarki Narodowej i Administracji Publicznej, Moskwa), Anna Pytasz-Kołodziejczyk (UWM), Grzegorz Ryżewski (Narodowy Instytut Dziedzictwa), Jakub Sito (IS PAN), Gintautas Sliesoriūnas (Instytut Historii Litwy), Rafał Szmytka (UJ), Dominik Szulc (IH PAN), Dymitry Wićko (Mińsk), Karol Żojdź (IAiE PAN)

ADRES REDAKCJI

Instytut Historii PAN
Rynek Starego Miasta 29/31
00–272 Warszawa
tel. (48 22) 831 02 61, fax (48 22) 831 36 42
e-mail: roczniklituanistyczny@ihpan.edu.pl
<http://www.rl-ihpan.edu.pl>

Czasopismo recenzowane

Wersja elektroniczna jest wersją referencyjną czasopisma

Tomy w formacie pdf znajdują się na stronie internetowej: <http://www.rl-ihpan.edu.pl>

e-ISSN 2450-8454
p-ISSN 2450-8446

© Copyright by Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2021

Publikacja dotowana ze środków publicznych Ministerstwa Edukacji i Nauki

Redakcja językowa w jęz. polskim
Jolanta Rudzińska

Redakcja językowa w jęz. angielskim i tłumaczenia streszczeń
Grażyna Waluga

Skład i łamanie
Jacek Świerzyński

Druk i oprawa: Fabryka Druku

Spis treści

STUDIA

- Hlieb Bierastavy**, Przywilej Kazimierza Jagiellończyka dla Wielkiego Księstwa Litewskiego z 1447 roku. Kształtowanie się treści na tle tekstologii aktu 7
The 1447 Charter of Casimir Jagellon for the Grand Duchy of Lithuania. The Formation of Its Content Through the Textual Criticism of the Text
- Joanna Kunigielis**, Organizacja funkcjonowania mostów i grobli w Wielkim Księstwie Litewskim od drugiej połowy XV do końca XVI wieku – zarys problematyki 39
The Functioning Organisation of Bridges and Dikes in the Grand Duchy of Lithuania from the Second Half of the Fifteenth to the End of the Sixteenth Century: An Outline of Problems
- Anna Paulina Orłowska**, Kontakty handlowe Gdańska i Wilna w świetle piętnastowiecznej księgi kupieckiej 59
Commercial Contacts of Gdańsk and Vilnius in the Light of a Fifteenth-Century Merchant Book
- Neringa Dambrauskaitė**, The Cuisine of Sigismund II Augustus: Food and Its Supply in the Grand Duchy of Lithuania According to the Data in the Court Account Books of 1543–1546 93
- Jan Tęgowski**, O Łoknickich raz jeszcze. Uzupełnienia i poprawki do artykułu Rodzina Łoknickich herbu Nieczuja na Podlasiu i w powiecie brzesko-litewskim do połowy XVII wieku („Rocznik Lituanistyczny” 5, 2019) 117
On the Łoknickis Once More. Supplements and Corrections to the Article ‘The Łoknicki Family of Nieczuja Coat of Arms in Podlasie and Brest-Litovsk District until the Mid-Seventeenth Century’ (‘Rocznik Lituanistyczny’ 5, 2019)
- Konrad Bobiatyński, Zbigniew Hundert**, W służbie obojga narodów – mechanizmy kariery podstolego rzeczywistego Kazimierza Michała Puśłowskiego w latach 1660–1696 129
In the Service of the Commonwealth: Career Mechanisms of Kazimierz Michał Puśłowski, Podstoli of Rzeczyca, in 1660–1696
- Stanisław Zawadzki, Grzegorz Zawadzki**, Puszcze w ekonomiach królewskich Wielkiego Księstwa Litewskiego w drugiej połowie XVII wieku – zarządzanie i eksploatacja 155
Primaeval Forests in the Royal Economies of the Grand Duchy of Lithuania in the Second Half of the Seventeenth Century: Management and Exploitation

Piotr Jamski , <i>Castrum doloris</i> Augusta II Mocnego w Wilnie i jego zachowane fragmenty	185
<i>Castrum doloris of Augustus II the Strong in Vilnius and Its Preserved Fragments</i>	
Anna Sylwia Czyż , O inwestycjach budowlanych Wazów w Wilnie	211
<i>On the Vasas' Building Investments in Vilnius</i>	

M A T E R I A Ł Y

Adam Lisek , Spis posłów z Wielkiego Księstwa Litewskiego i ich postawa na sejmie pacyfikacyjnym 1735 roku	229
<i>List of Deputies from the Grand Duchy of Lithuania and Their Attitudes at the 1735 Pacification Sejm</i>	

R E C E N Z J E

Bem Kazimierz, <i>Calvinism in the Polish Lithuanian Commonwealth 1548–1648. The Churches and the Faithful</i> (Andrea Mariani)	271
Andrej Ryčkov, <i>Judo bučinys: valdovo išdavystės samprata Lietuvoje (XIII a. pabaiga – XVI a. vidurys)</i> (Joanna Kunigielis)	274

I N M E M O R I A M

Makoto Hayasaka (19 XI 1948 – 17 XII 2020) (<i>Jan Jurkiewicz</i>)	277
Nagroda „Rocznika Lituanistycznego” za rok 2021	281
Wykaz skrótów	283

- LVIA – Lietuvos valstybės istorijos archyvas (Archiwum Historyczne Państwa Litewskiego w Wilnie / Lithuanian State Historical Archives)
- MK – Metryka Koronna
- ML – Metryka Litewska
- NGAB – Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі, Мінск (Narodowe Archiwum Historyczne Białorusi / National Historical Archives of Belarus)
- NGAB Grodno – Нацыянальны гістарычны архіў Беларусі, Гродно (Narodowe Archiwum Historyczne Białorusi w Grodnie / National Historical Archives of Belarus, Grodno)
- PSB – *Polski słownik biograficzny*, t. 1–52, Kraków–Wrocław–Warszawa 1935–2019
- RGADA – Российский государственный архив древних актов, Москва (Rosyjskie Archiwum Państwowe Akt Dawnych w Moskwie / Russian State Archive of Ancient Documents, Moscow)
- RGIA – Российский государственный исторический архив, Санкт-Петербург (Rosyjskie Państwowe Archiwum Historyczne w Sankt Petersburgu / Russian State Historical Archive, Saint Petersburg)
- UW – Uniwersytet Warszawski
- VL – *Volumina legum*, t. 1–8, oprac. J. Ohryzko, Petersburg 1859–1860
- VUB – Vilniaus universiteto biblioteka (Biblioteka Uniwersytetu Wileńskiego / Vilnius University Library)
- WKL – Wielkie Księstwo Litewskie (tylko w przypisach)

Nagroda „Rocznika Lituanistycznego” za rok 2021

Nagrodę otrzymywać mają – w założeniu – autorki i autorzy najlepszych prac wydanych między kolejnymi jesiennymi konferencjami Komisji Lituanistycznej Komitetu Nauk Historycznych PAN albo badacze wykazujący się poważnym dorobkiem – za całokształt twórczości. Jej wręczenie odbywa się na początku corocznej jesiennej konferencji.

Nagrodę „Rocznika” za rok 2021 otrzymał dr hab. Heorhij Halenczanka (Instytut Historii NAN Białorusi) za całokształt twórczości: fundamentalne prace – również edycje źródłowe – dotyczące dziejów kultury Wielkiego Księstwa Litewskiego, w szczególności Franciszka Skoryny oraz książki cyrylickiej.

Przyznanie nagrody – składającej się nie tylko z dyplomu – możliwe jest dzięki łaskawości Fundacji Trzy Trąby.

Wykaz skrótów

- AGAD – Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie (Central Archives of Historical Records in Warsaw)
- ANK – Archiwum Narodowe w Krakowie (National Archives in Kraków)
- APG – Archiwum Państwowe w Gdańsku (State Archives in Gdańsk)
- APZIR – Archiwum Polityki Zagranicznej Imperium Rosyjskiego w Moskwie (Архив внешней политики Российской империи / Archive of the Foreign Policy of the Russian Empire)
- AR – Archiwum Warszawskie Radziwiłłów (Warsaw Archive of Radziwiłł Family)
- ASK – Archiwum Skarbu Koronnego (Crown Treasury Archives)
- BCz – Biblioteka Ksiąg Czartoryskich w Krakowie (The Princes Czartoryski Library and Archive in Kraków)
- BJ – Biblioteka Jagiellońska w Krakowie (Jagiellonian Library in Kraków)
- BK – Biblioteka Kórnicka Polskiej Akademii Nauk (The Kórnik Library of the Polish Academy of Sciences)
- BN – Biblioteka Narodowa w Warszawie (National Library in Warsaw)
- BOss – Biblioteka Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu
- BOZ – Biblioteka Ordynacji Zamojskiej (The Zamoyski Family Library)
- BPAU i PAN – Biblioteka Naukowa Polskiej Akademii Umiejętności i Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (The Scientific Library of the Polish Academy of Arts and Sciences and of the Polish Academy of Sciences in Kraków)
- BUW – Biblioteka Uniwersytecka w Warszawie (University of Warsaw Library)
- CDIAUK – Центральний державний історичний архів України, м. Київ (Centralne Państwowe Historyczne Archiwum Ukrainy w Kijowie / Central State Historical Archive of Ukraine in Kyiv)
- CDIAUL – Центральний державний історичний архів України, Львів (Centralne Państwowe Historyczne Archiwum Ukrainy we Lwowie / Central State Historical Archive of Ukraine in Lviv)
- JKM – Jego Królewska Mość
- KDKW – *Kodeks dyplomatyczny katedry i diecezji wileńskiej*, t. 1: 1387–1507, wyd. J. Fijałek, W. Semkowicz, Kraków 1932–1948
- KVB – Kauno apskrities viešoji biblioteka (Biblioteka Publiczna w Kownie / Kaunas County Public Library)
- LMAVB – Lietuvos mokslų akademijos Vrublevskių biblioteka (Biblioteka im. Wróblewskich Litewskiej Akademii Nauk w Wilnie / The Wroblewski Library of the Lithuanian Academy of Sciences)
- LNB – Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka (Litewska Biblioteka Narodowa im. Marcina Mażwida / The Martynas Mažvydas National Library of Lithuania)
- LNNB – Львівська національна наукова бібліотека України ім. В. Стефаника, Львів (Lwowska Narodowa Naukowa Biblioteka Ukrainy im. W. Stefanyka we Lwowie / Vasyl Stefanyk National Scientific Library of Ukraine)

ISSN 2450-8446

9 788366 911017 15 >